

Pomyślny sezon wystawienniczy 2019 dla ptaków ze Stacji Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego w Dworzyskach

Ewa Gornowicz^{ORCID}, Rafał Zwierzyński, Lidia Lewko^{ORCID}

*Instytut Zootechniki PIB, Zakład Doświadczalny Kołuda Wielka,
Stacja Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego w Dworzyskach*

Począwszy od 1972 r. w jednostce w Dworzyskach, obecnie Stacji Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego, realizowano sukcesywnie prace nad zachowaniem ginących ras drobiu wodnego. Ich rezultatem jest zgromadzenie w SZGDW w Dworzyskach unikalnej kolekcji jedynych populacji krajowych i zagranicznych odmian regionalnych drobiu wodnego, których wartość dla nauki oraz praktyki drobiarskiej jest bezcenna. Dlatego też są one objęte programem ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Wszelkimi działaniami organizacyjnymi związanymi z ptakami stad zachowawczych i realizacją programów ich ochrony zajmuje się wyłącznie Instytut Zootechniki PIB w Krakowie, który jest właścicielem wspomnianych stad zachowawczych gęsi i kaczek.

Aktualnie w Stacji utrzymywane są *in situ* gęsi krajowych odmian regionalnych, zgromadzone w latach 1974–1976: kartuskie (Ka), suwalskie (Su), rypińskie (Ry), lubelskie (Lu), podkarpackie (Pd) i kieleckie (Ki) oraz włączone do programu w 1978 r. gęsi garbonose (Ga) i w 1982 r. pomorskie (Po). W latach 1977–1981 skolekcjonowano ptaki pochodzenia zagranicznego: kubańskie (Ku), landes (LsD-01), słowackie (Sł) i roman (Ro). Kaczki objęte programem ochrony to: wytworzona w latach 1975–1978 w Dworzyskach kaczka pomniejszona (K-2) i włączone do zasobów genetycznych w 1983 r. mieszańce Khaki Campbell z Orpington fauve (KhO-1), pekin duński (P-8), pekin francuski (P-9), pekin krajowy (P-33) oraz wytworzona

w latach 1986–1990 w Dworzyskach linia syntetyczna pekin angielski (LsA).

Gęsi polskich odmian regionalnych oraz kaczka pomniejszona i pekin krajowy zostały w 2000 r. wpisane przez FAO na światową listę gatunków zwierząt podlegających ochronie (World Watch List for Domestic Animal Diversity 2000 – 3rd edition, FAO, UNDP).

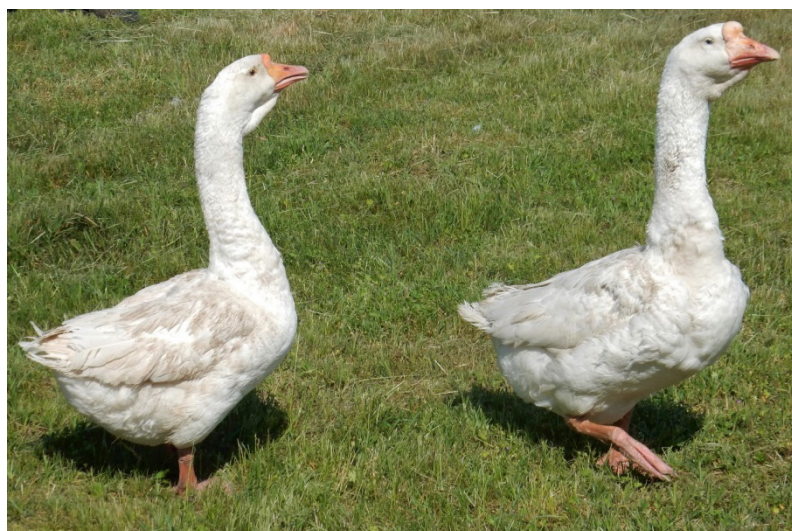
Ogółem z 24 populacji drobiu wodnego utrzymywanych metodą *in situ* w Polsce aż 75% znajduje się w SZGDW w Dworzyskach. Poza tym, że stanowią one niezmiernie cenny materiał biologiczny o unikalnej puli genów, są to piękne ptaki o różnicowanych cechach pokroju i wyglądu zewnętrznego. Ptaki te są corocznie prezentowane na licznych wystawach, aby udostępnić je szerokiemu gronu publiczności. Innym aspektem wystawiania zwierząt jest ich ocena i uznanie zgodności budowy ze wzorcami rasowymi, czyli zarazem ocena prawidłowości prowadzonej hodowli.

Drób wodny z SZGDW w Dworzyskach, zarówno stadka objęte programem ochrony zasobów genetycznych, jak i stadka hodowlane gęsi Białej Kołudzkiej® oraz kaczki dworki (D-11), w 2019 r. prezentowano na większości znaczących krajowych wystaw hodowlanych, podczas których zawsze były wysoko oceniane i zdobywały liczne tytuły czempionów oraz nagrody.

W okresie od 17 do 19 maja na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się Narodowa Wystawa Zwierząt Hodowlanych, zorganizowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt,

Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Balicach, związki branżowe i grupę MTP. Zaprezentowano tu cztery stadka drobiu wodnego pochodzące z SZGDW (fot. 5) i wszystkie

one zdobyły trofea. Mianowicie: gęsi garbonose zostały wiceczempionami (fot. 1), a gęsi landes i kubańskie oraz kaczki dworka D-11 nagrodzono złotymi medalami.

Fot. 1. Gęsi garbonose (Ga)
(fot. E. Gornowicz)

Fot. 2. Gęsi kubańskie (Ku)
(fot. E. Gornowicz)

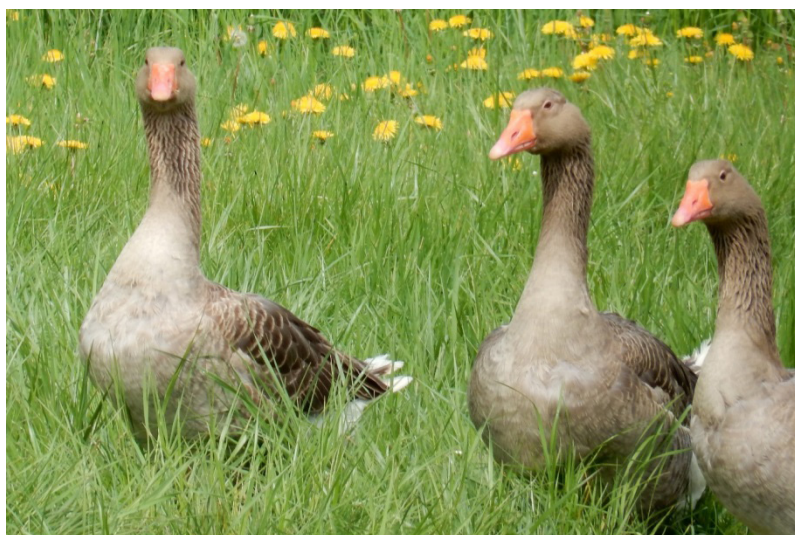

W ramach omawianej imprezy odbyła się największa w historii Krajowa Wystawa Ras Rodzimych, na której SZGDW w Dworzyskach przedstawiła do oceny wybrane stadka objęte programem ochrony zasobów genetycznych zwierząt. Były to: gęsi – kielecka (Ki), podkarpacka (Pd), garbonosa (Ga), rypińska (Ry), pomorska (Po), landes (LsD-01) i kaczki – pekin

krajowy (P-33), pekin duński (P-8), mieszańiec KhO-01 oraz kaczka pomniejszona (K-2). Czempionaty uzyskały gęsi garbonose (fot. 1) i kaczki pekin krajowy (fot. 4), a wiceczempionaty gęsi pomorskie i kaczki pekin duński. Złotymi medalami nagrodzono natomiast: gęsi – rypińskie, landes, podkarpackie, kieleckie oraz kaczki – pomniejszone (K-2) i mieszańce KhO-1.

Z kolei, w dniach 8–9 czerwca 2019 r. odbyła się w ramach jubileuszu XXV-lecia Wystaw Zwierząt w Sielinku, organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, II Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych. Wyjątkowo w tym roku można było zobaczyć – oprócz zwierząt wysokowydajnych ras/rodów/zestawów hodowlanych – także przedstawicieli ras/rodów objętych programem ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. W pierwszej wymienionej grupie ptaków SZGDW eksponowała hodowlane gęsi Białe Kołodzkie® i kaczki dworka (D-11), w drugiej były to gęsi: kubańskie (Ku), landes (LsD-01), garbonose (Ga), pomorskie (Po) oraz kaczki: pekin krajowy (P-33) i mieszańce KhO-1. Tytuł

czempiona przyznano gęsiom Białym Kołodzkie® i kubańskim (fot. 2) oraz kaczkom dworka (D-11) i KhO-1 (fot. 4), a wiceczempiona gęsiom landes (fot. 3) i kaczkom pekin krajowy (fot. 4). Ponadto, SZGDW w Dworzyskach nagrodzono dwa razy (za gęsi i za kaczki) Pucharem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Jana Krzysztofa Ardanowskiego dla hodowcy ras rodzimych za propagowanie użytkowania ras zachowawczych i produktów od nich pochodzących (fot. 6). Jakość prac hodowlanych realizowanych w SZGDW w Dworzyskach została także doceniona i wyróżniona Pucharem Prezesa Poznańskiego Okręgowego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Poznaniu dla „Najlepszego Hodowcy” w kategorii drobiu.

Fot. 3. Gęsi landes (LsD-01)
(fot. E. Gornowicz)

Fot. 4. Kaczki: pekin krajowy (P-33, białe), mieszańce (KhO-1, brązowe), dworka (D-11, czarne z białym krawatem) (fot. E. Gornowicz)

Nie sposób nie wspomnieć o dwóch cyklicznie organizowanych każdego roku na Podkarpaciu spotkaniach rolników, hodowców i miłośników zwierząt. Jedno to „Dni Otwartych Drzwi” połączone z Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych w Boguchwale (29–30.06.2019 – XIX edycja), a drugie to „Pożegnanie Wakacji” w Rudawce Rymanowskiej z Regionalną Wystawą Ras Rodzimych (23–25.08.2019 – XXI edycja). W pierwszej wystawie uczestniczyły następujące stadka drobiu wodnego z SZGDW: kaczki (1♂+4♀): pekin krajowy (P-33), kaczka dworka

(D-11) i mieszaniec (KhO-1) oraz gęsi (1♂+3♀): Białe Kołudzkie®, kubańskie (Ku), podkarpackie (Pd), landes (LsD-01). W Rudawce Rymanowskiej zaprezentowano natomiast gęsi: podkarpackie (Pd), garbonose (Ga) i landes (LsD-01) oraz kaczki: pekin krajowy (P-33) i mieszańce KhO-1.

Sezon wystawienniczy 2019 r. należy uznać za bardzo udany dla kaczek i gęsi z SZGDW w Dworzyskach, a przyznane tytuły i nagrody są wskaźnikiem prawidłowości realizowanych prac hodowlanych na fermie oraz źródłem satysfakcji dla pracowników.

Fot. 5. Stanowisko SZGDW w Dworzyskach na Narodowej Wystawie Zwierząt Hodowlanych w Poznaniu (fot. R. Zwierzyński)

Fot. 6. Liczne puchary przyznane kaczkom i gęsiom SZGDW w Dworzyskach podczas II Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Sielinku (fot. R. Zwierzyński)